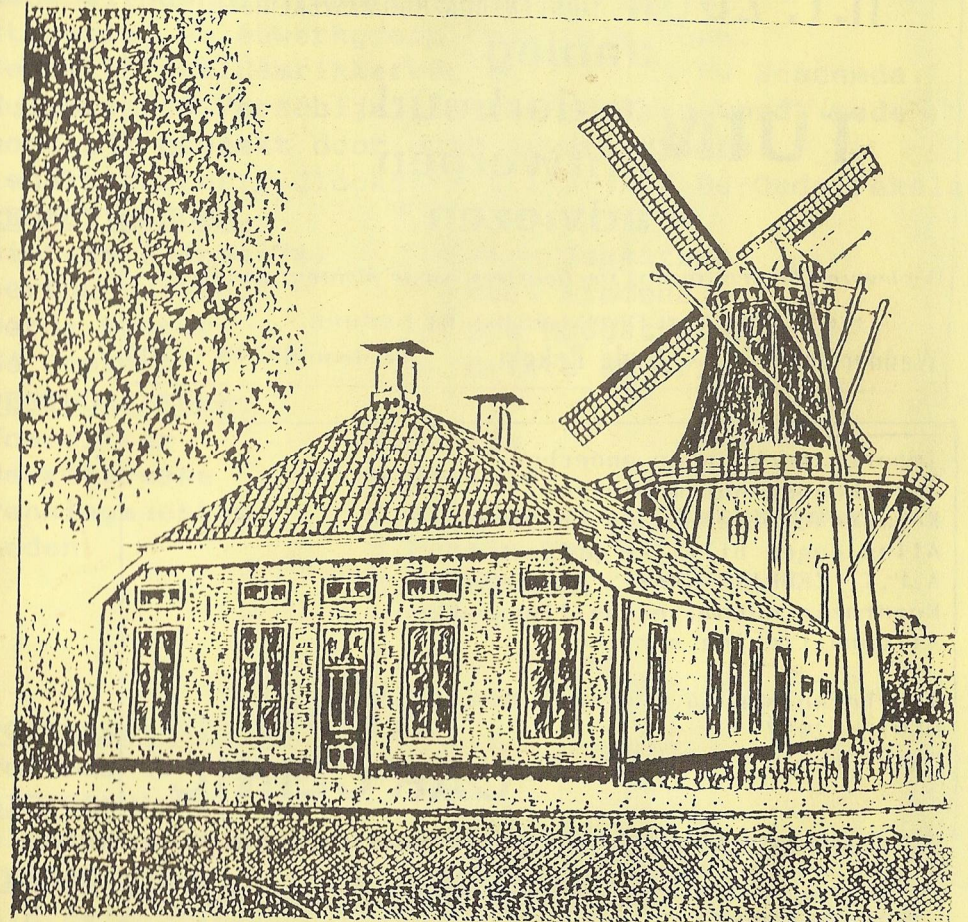

MOLENMAKERS-
BEDRIJF

Roemeling
en
Molema

Kerklaan 5, Scheemda
Telefoon 05979-1660

MULDERSNIJS

MOLENWERK GROEP OOSTGRONINGEN

H.T. ZUUR TUINCENTRUM-BOOMKWEKERIJEN
aanleg
TUIN onderhoud
ontwerpen
adviezen

Wij leveren bomen, rozen, sierheesters, vaste planten, coniferen.

VIA HET ADRES VOOR ERFBETRIJFING MET SUBSIDIE.

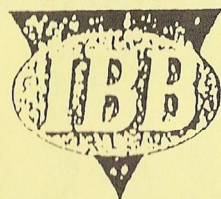
Wedderweg 141 - Oude Pekela   Telefoon 05978-12708

Import- verkoop en onderhoud
Amerikaanse automobielen
Reparatie alle merken automobielen
Alles tegen billijke prijzen
A.P.K. KEURING-GRATIS HERKEURING
Reparatie autom.versnellingsbakken
Airconditioning service

Thorbeckelaan 54
05978-12957
Oude Pekela

**KLOK
CAR CLINIC**

INSTALLATIEBEDRIJF

M. BEZEMA
F. CLOCKSTRAAT 162

OUDE PEKELA
TEL. 05978-12455

erkend
G.P.U.B.
installateur

1947-1997
100 jaar Oude Pekela
100 jaar Oude Pekela

- ▲ Koper-, lood- en zinkwerken
- ▲ Gas-, waterleiding en sanitair
- ▲ Mastiekdakbedekking
- ▲ Centrale- en luchtverwarming
- ▲ Zelfbouw-pakketten
- ▲ Alles voor de doe-het-zelver

MULDERSNIJS.

Mededelingenblad van de:
Stichting Molenwerkgroep Oost Groningen.
Secretariaat: Hamrikkerweg 56-9943 PB-Nw Scheemda.
Muldersnijs verschijnt 4x per jaar en wordt mede
mogelijk gemaakt door onze adverteerders.
Redactieadres: F.Clockstraat 162-9665 BJ-Oude Pekela.

REDACTIELEDEN.

Sietske Bezema-Tel
Bertus Buiskool
Gerda Koster
Bé Oomkens

Bert Schaafsma
Hans Tiddens
Bas Hoogstraten
Grieto de Vries

BESTUURSLEDEN:

Voorzitter
Secretaresse
Penningmeester
Leden

K.Strijk
E.Bartelds
G.G.I.Koster-Westervaarder
S.Bezema-Tel
M.Venhuizen.
D.J.Tinga
G.J. de Vries
H.Bossen

POSTBANK: 3025139

Postbus 47-9695 ZG-Bellingwolde.

BIOTOOPWACHT:

B.Oomkens. Nassastraat 65. 9675 EN Winschoten.

INSTRUCTEURS:

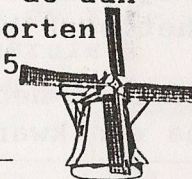
L.E.Buiskool
R.L.Lemminga
B.Oomkens
D.J.Tinga

G.G.I.Koster-Westervaarder
K.Strijk
S.Bezema.Tel

ILLUSTRATOR:

André Schuthof

De redactie behoudt zich het recht voor om de aan-
geleverde copy niet te plaatsen of in te korten
Negende jaargang - nummer 36 - 18 dec. 1995
Volgende copy voor 1 apr.1996.

24 SEPTEMBER 1995

NAAR DE EERSTE KEMPISCHE MOLENDAG.

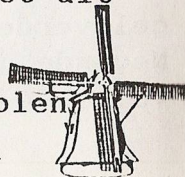

De Grenswachter in Luyksgestel is een van de 23 molens die op 24 september te bezichtigen zijn.

Om tien uur vertrok ik vanuit mijn logeerplaats Oirschot, naar de Spaardonkse Watermolen, die als enige in Nederland over de beek gebouwd is.

Bij mijn aankomst draaide hij nog niet omdat de eigenaar, die ook de molenaar is, de staan niet uit het werk kon krijgen.

Hiermee heb ik hem toen geholpen, zodat de molen na een kwartier voor de prins draaide.

Ik reed verder en de volgende stop vond plaats bij de ronde stenen grondzeiler in Hapert, die in 1973 door Molema gerestaureerd is. Dit omdat Adriaens uit Weert geen tijd had op dat moment.

Zo zijn een nieuwe kap en Buurma roeden vanuit Scheemda naar Hapert vervoerd.

Na een gesprek met de molenaar reed ik langs Eersel naar de volgende molen, n.l. de halfgesloten standerdmolen in Bergeyk, die voor de prins met 4 volle zeilen draaide.

De molen trilde aardig en ik werd in de gelegenheid om een korte halve van het zeil te maken, want 3 leerlingen deden de rest.

De vang werd met een vangtrommel gelicht, wat ik ook mocht doen, maar het vangen ging niet helemaal zo als het moest, want ik ben anders gewend.

De Standerdmolen van Bergeyk is een gave, goed bewaarde molen.

Hij heeft zijn beide stenen nog en vele teksten in de kast.

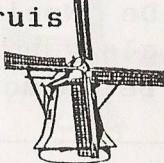
Dit in tegenstelling tot zijn biotoop die niet verder dan 1 komt.

De volgende plaats was Luyksgestel waar 2 beltmolens staan, die samen met de vijftiende eeuwse toren het dorpsbeeld bepalen.

De eerste die ik bezocht luistert naar de naam "De Grenswachter".

Toen ik met nog een vrijwilliger in opleiding in de kap mocht, viel me een zeer korte klink in een hoog gelegen vangbalk op.

Na dat we nog wat nagepraat hadden met de molenaar ging ik naar "De Deen", die net geschilderd was en met zijn witte romp blinkte in de zon. De molenaar stond bezoekers bij het wiekenkruis uitleg te geven zodat ik effe de kap in kon.

Bij deze molen zijn lange spruit en staartbalk van een oude molenroe gemaakt en heeft hij net zoals "De Grenswacht" 2 koppels stenen, maar op dat moment draaiden beide molens zonder zeil voor de prins, bij windkracht 4.

De molens zijn eigendom van de gemeente.

De volgende molen waar ik kwam heet "Sint Antonius Abt" en staat in Borkel, is een witte ronde stenen beltmolen met een gietijzeren koningsspil, behalve het laatste stuk.

Gietijzeren maalspil en gietijzeren schijven voor de twee koppels stenen.

Hier mocht ik de vang weer lichten en 2 zakken mais luien, waarna de molen met 4 volle zeilen, maar 60 enden liep, want de biotoop is erg slecht. Na wat omzwervingen in België kwam ik in Budel, waar ik plotseling in de spiegel twee molens zag draaien.

De grootste is de "Zeldenrust" die van een mengvoeder fabrikant is en die voor het draaien een vrijwillig molenaar gevraagd had.

De eigenaar maalde elektrisch en had er verder ook geen tijd voor.

Behalve deze zondag, want zijn molenaar was ziek.

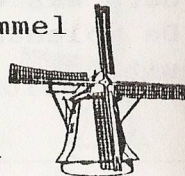
De volgende "De Nooitgedacht" is vroeger als beltmolen gebouwd, maar werd na de restauratie in 1976 verhoogd en voorzien van een stelling.

Het wiekenkruis werd met fokwieken uitgerust en de molen maalt beroepsmatig voor de warme bakker.

Bij beide molens mochten bezoekers bij draaiende molen de kap in, want die bood voldoende ruimte.

De "Nooitgedacht" is met zowel een vangtrommel als vangstok uitgerust.

Beide molens hebben twee koppels stenen.

In Budel bezocht ik de met rood dakleer gedekte "Janzona" die in 1973 vanuit Venlo hier opgebouwd werd, maar daarvoor kwam hij uit de Zaanstreek. De vangbalk hing boven het voeghout, wat ook gedaan was omdat er een erg groot bovenwiel in zit.

Toen bezocht ik de molen van Aalst, dat door Waalre ingeslikt is door de jaren heen.

Net als in Borkel heeft deze molen een gietijzeren drijfwerk en qua geschiedenis lijken beide molens dan ook sterk op elkaar.

Hier werd gedraaid door een onlangs in de VUT gegane molenaar, die zijn opleiding echter nog niet heeft afgerond, maar van de partikuliere eigenaar wel toestemming heeft.

De "Zilstermolen" in Veldhoven, met een verbusseld gevluucht van 25 meter, draaide voor de prins zonder zeil, ruim 60 enden.

Hij had nauwelijks last van omliggende bebouwing dit in tegenstelling tot "De Adriaan" waar een horeca onderneming gevestigd is.

Maar de beide koppels stenen waren er nog wel.

Zo eindigde de Kempische Molendag.

Het was een prachtige dag.

Er is in dit unieke gebied veel te zien.

Zowel, wind- als watergebied.

Ook de molenaars waren over de belangstelling tevreden.

WIM VAN RHEEN.

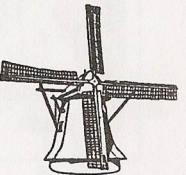
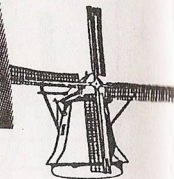

Foto Ton de Hond

Vrijwillige molenaar Bozuwa houdt de Grenswachter in Luyksgestel zo veel mogelijk draaiend.

Daar bij die molen ....

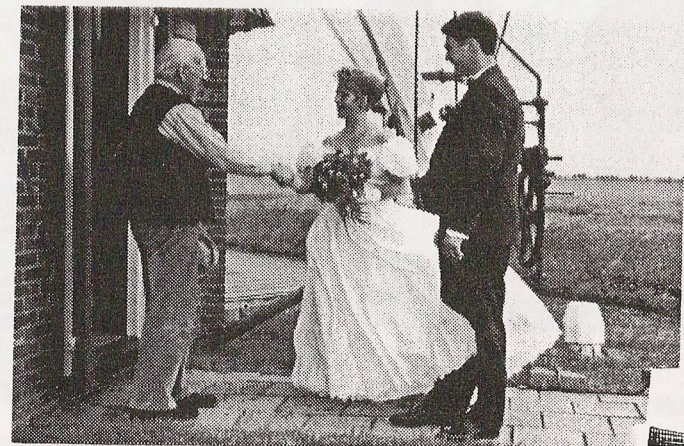
Zoals de meeste lezers intussen weten is de heer Lemminga het wat rustiger aan gaan doen. Hij is wat kleiner gaan wonen, vlak bij een centrum waar ze hem een beetje in de gaten kunnen houden.

Wie nu denkt dat we met een bejaarde mulder te doen hebben, vergist zich echter stevig. Afgelopen zomer schoot onze fotograaf onderstaande serie plaatjes.

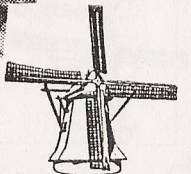
Aanstaande bruidsparen zijn hierbij gewaarschuwd !

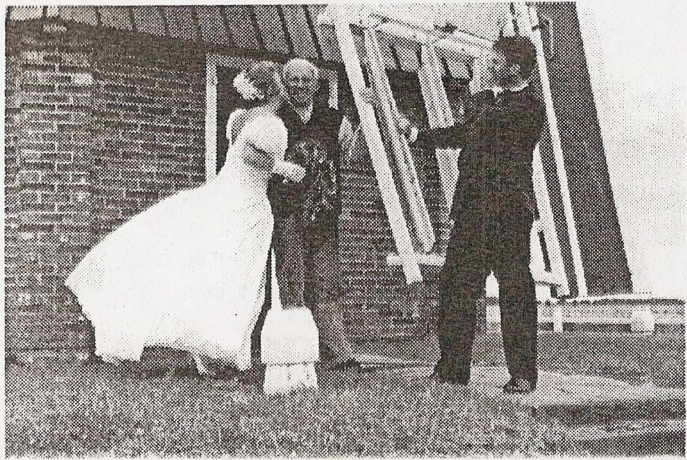
Kom Jacob, daar is de mulder al.

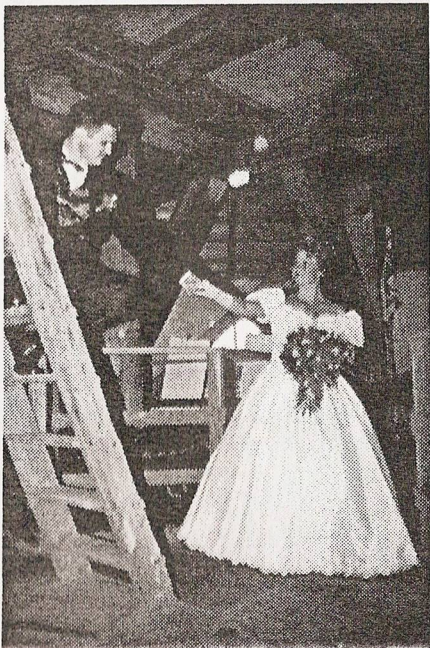
Welkom, Lemminga is de naam.

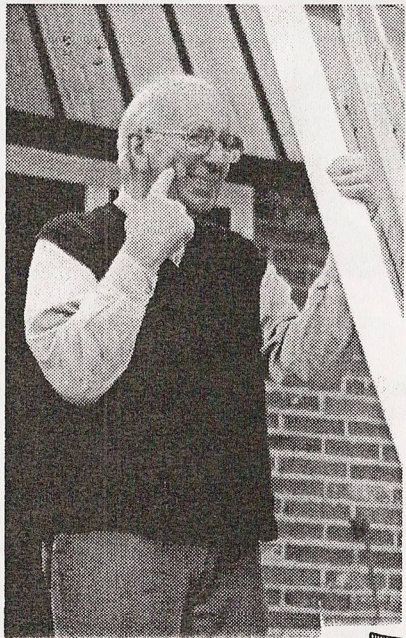

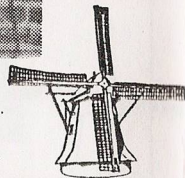
Hier krijgt 'n smokje van mie !

Oh nee, daar wil ik niet heen.

Die wang was ik nooit meer...

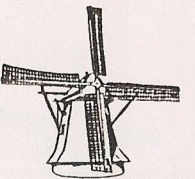

Het horloge als kompas

Laatst hoorde ik een aankomend vrijwillig molenaar klagen over dat hij vaak zo moeilijk bepalen kon waar in den vreemde de vier windstreken lagen. In een van mijn uurwerktechnische boeken trof ik een verhandeling aan over het gebruik van het horloge als kompas die ik hier verkort zal weergeven, maar dan wel met de nodige aanvullingen mijnerzijds om het geschikt te maken voor een praktische toepassing in Nederland.

Het is namelijk zo dat wij hier eigenlijk de Engelse tijd hadden moeten voeren omdat wij merendeels in dezelfde tijdzone liggen als de Engelsen. Maar uit praktische overwegingen hebben wij voor de middeneuropese tijd gekozen hetgeen inhoudt dat onze klokken ca. 30 minuten voorlopen op de tijd die de zonnwijzer aangeeft. In Amsterdam lopen de klokken ca. 40 minuten voor op de zonnetijd. Met andere woorden: wanneer de zon boven bijvoorbeeld Winschoten op zijn hoogste punt staat, staat deze boven Amsterdam ca. 10 minuten later op zijn hoogste punt. Hier moet dus rekening mee gehouden worden. Om nu het horloge als kompas te gebruiken was een idee van de illustere H. Stanley. Zijn redenering was als volgt: "Zoals bekend gaat de zon eenmaal rond de aarde in 24 uur. Maar omdat het horloge een 12-uren verdeling heeft volgt hier uit dat de uurwijzer het dubbele aantal omwentelingen van die van de zon maakt. Dit verschil in omloopsnelheid schept de mogelijkheid om met het horloge overdag het noorden of het zuiden te bepalen, wanneer de zon zichtbaar is natuurlijk."

Ik zal me omwille van de overzichtelijkheid beperken tot de methode voor het bepalen van het zuiden, ook omdat me dit een praktische richting lijkt voor (aankomend vrijwillige)molenaars (gevoelskwestie). Wanneer men nu bijvoorbeeld 's morgens om negen uur wil weten waar het zuiden zich bevindt gaat men als volgt te werk.

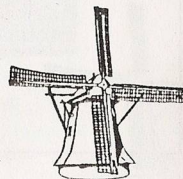
Men neme het horloge in de hand met de wijzerplaat naar boven en zo horizontaal mogelijk. Nu is het zaak om de uurwijzer zo precies mogelijk in een rechte lijn op de zon te richten. Heeft men deze stand nauwkeurig afgesteld dan kan, met de uurwijzer nog steeds op de zon gericht, worden afgelezen waar het zuiden ligt. Dat gaat als volgt: men neemt het cirkelsegment tussen 9 (stand van de uurwijzer) en 12 en leest hier de helft van af. Dit is de ruimte tussen 10 en 11, oftewel half elf. Volgens Stanley was dit het punt in welke richting het zuiden lag. Maar..... in Groningen loopt het horloge 30 minuten voor op de zon en dit heeft als consequentie dat de aflezingmethode verandert.

Dientengevolge leest men nu af: de halve hoek tussen 9 en 12 (zoals bovenstaand) maar daarna telt men 2,5 streepjes van de minutenaanduiding erbij en dan wordt de nauwkeurigere uitkomst het cijfer 11 oftewel elf uur. Samenvattend: zon op negen, aflezing zuiden op elf uur. 's middags is de methode hetzelfde. Wanneer men bijvoorbeeld om twee uur deze plaatsbepaling wil maken gaat dat als volgt: de halve hoek nemende tussen 2 en 12 is: 1. 1 plus 2,5 "minuten" leest af: zuiden op half twee. Niet zo vreselijk moeilijk dus.

Wanneer men alleen de richting van het zuiden wenst te bepalen moet goed het volgende in acht genomen worden. Van 's morgens vroeg tot 12 uur 's middags gebruikt men alleen de linkerkant van de wijzerplaat, vanaf de 12 t/m de tijd die de uurwijzer aangeeft. En vanaf 12 uur 's middags tot 's avonds (laat) alleen de rechterzijde t/m de uurwijzer.

Een voorbeeld hiervan: om tien uur 's avonds schijnt nog de zon en men leest dan af: halve hoek tussen 10 en 12 (via rechterzijde wijzerplaat) is: 5. 5 plus 2,5 is half zes. Half zes plus één "uur" is: Zuiden vastgesteld op half zeven.

De oplettende lezer(es) zal nu waarschijnlijk even zijn of haar wenkbrauwen optrekken. Waarom wordt er nu plotseling een uur bijgeteld? Heel simpel.

Om tien uur 's avonds nog zonnenschijn kan alleen in de zomertijd. En in de zomertijd lopen de klokken niet 30 minuten maar een uur en dertig minuten voor op de zon. Vandaar dat bij het aflezen met dit gegeven rekening gehouden moet worden.

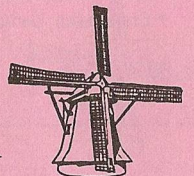
De uitkomsten van de vorige drie plaatsbepalingen zouden in de zomertijd dan ook worden resp. : 12 uur, half 3 en half 5. Verifieert u dit even? Helaas blijft deze wijze van windstrekenbepaling toch nog wat onnauwkeurig om de volgende twee redenen:

1. Onze horloges wijzen de middeneuropese tijd aan en niet de zonnetijd. Door invloed van de wenteling van de aarde t.o.v. de zon gedurende een jaar is de zonnetijd steeds verschillend. Een horloge die de zonnetijd zou aangeven (een zgn. equatiehorloge zoals die hebben bestaan of nog bestaan) zou voor Stanleys originele afleesmethode ideaal zijn.
2. Verder moet in ogenschouw genomen worden dat de zon niet in een gelijkmatige snelheid over de aarde beweegt.

Ondanks deze nadelen is er toch wel iets voor te zeggen om het horloge waar en wanneer dat nodig mocht blijken als kompas te gebruiken omdat het, zij het dan wat grof, een snelle en gemakkelijke manier is om een bepaalde windstreek te situeren. Stanley heeft er zelf tenslotte ook baat bij gehad.

N.B. In de tekst wordt, om het populair-begrijpelijk te houden, meerdere malen gesteld dat de zon om de aarde draait. Uiteraard draait in werkelijkheid de aarde om de zon en wordt hetgeen wij waarnemen als het op- en neergaan van de zon veroorzaakt door het draaien van de aarde om haar eigen as.

André Schuthof.

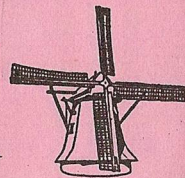

Open dagen OOST-GRONINGER MOLENS

•			
•	4 mei	molen	in Vriescheloo
•	12 mei		Nationale Molendag
•	18 mei	molen	in Ganzedijk
•	25 mei	molen	in Vriescheloo
•			
•	1 juni	molen	in Vriescheloo en Weddermarke
•	8 juni		Oost-Groninger molendag
•	15 juni	molens	in Vriescheloo
•	22 juni	molen	in Winschoten
•			
•	29 juni	molen	in Ganzedijk
•			
•	5 juli	molens	in Vrieschelo en Weddermarke
•	13 juli	molen	in Overschild en Noordbroek
•	20 juli	molen	in Winschoten
•	27 juli	molen	in Bourtange
•			
•	3 aug.	molen	in Vriescheloo
•	10 aug.	molen	in Bourtange en Noordbroek
•	17 aug.	molen	in Vriescheloo
•	24 aug.	molens	in Winschoten
•	31 aug.	molen	in Ganzedijk
•			
•	7 sept.		Nationale Monumentendag
•	14 sept.	molen	in Noordbroek
•	21 sept.	molens	in Vrieschelo en Weddermarke
•	28 sept.	molens	in Winschoten

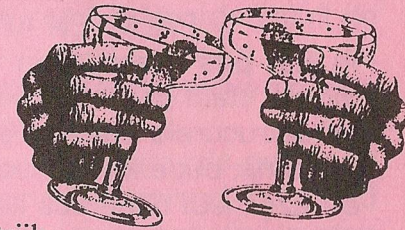
- De vereniging stelt u in de gelegenheid om de molens in de regio te bezoeken, door ze op verschillende zaterdagen open te stellen en te "bemannen".
- De hier boven genoemde molens zijn geopend van 10.00-12.00 uur en van 13.00-16.00 uur
- Oude Pekela i.v.m. de komende restauratie is de molen gesloten
- Farmsum. Deze molen is elke dinsdag en donderdag n.m. geopend, met uitzondering van de schoolvakantie's
- Vriescheloo, elke zaterdag en zondag van 10.00 tot 16.00 uur geopend
- Nieuw Scheemda, De Dellen en de Westerse molen, elke maandag avond tot zons ondergang.
- Eemshaven, De Goliath elke zaterdag van 13.30 - 17.00 uur

Uitnodiging voor de nieuwjaarsborrel

op zaterdagmorgen 6 januari 1996

van 9.30 uur tot 12.30 uur

Nieuwjaarstoespraak van voorzitter Klaas Strijk

Wie iets over molens wil laten zien kan dat deze morgen doen.

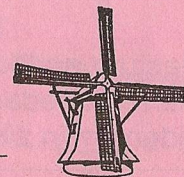
Wie een videofilm over molens heeft of molenfoto's dan deze graag meenemen.

Het wordt een gezellige morgen met een praatje en een plaatje en ??????????

Agenda

23 december	theorie les
6 januari 1996	Nieuwjaarsvisite
13 jan.	theorie les
27 jan.	theorie les
10 febr.	theorie les
24 febr.	theorie les
2 mrt	Jaarverg. De Hollandsche Molen diploma uitreiking te Amsterdam
9 mrt	theorie les
23 mrt	theorie les
6 apr.	jaarverg. Gilde te Arnhem
13 apr.	theorie ??
20 apr.	jaarverg. Molenwerkgroep

theorie les wordt gegeven van 9.00 - 11.30 uur in de kantine van gemeente werken te Oude Pekela

PALM- EN AZIJNHOUT.

In het pas verschenen nr.39 van Molens van De Hollandsche Molen staat in de rubriek molentjes dat door de uitvoering van infrastructurale werken als de hoge snelheidslijn TGV in Zuid-Frankrijk beperkte hoeveelheden palmhout (Buxus sempervirens) en azijnhout (Quercus ilex) beschikbaar komen. Examenkandidaten, let op !! Er wordt op het na-jaarsexamen op 6 oktober a.s. hoogstwaarschijnlijk gevraagd waar palmhout en azijnhout vandaan komen.

NAJAARSEXAMENS.

De najaarsexamens worden gehouden op vrijdag 6 oktober a.s. op de molen te Ganzedijk. Deze keer zijn er drie kandidaten van onze club n.l. Enkie Kok, Harm Prenger en Wim van Rheen en een kandidaat uit Drente. Veel succes toegewenst !

Voor eventuele belangstellenden:

Volgens R 9 E van het examenreglement mogen op de molen tijdens het examen alleen de volgende personen aanwezig zijn:

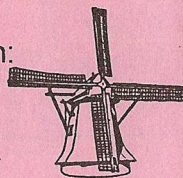
1. de kandidaat
2. de examencommissie
3. een bestuurslid van DHM of het GVM
4. de molenaar van de desbetreffende molen
5. in plaats van het onder 3 bedoelde bestuurslid op uitnodiging van de examencommissie een regio-examinator in opleiding of een instructeur.

Nooit meer dan 5 personen !

Soms is de examencommissie soepel en geeft b.v. de pers gelegenheid voor foto's. Maar het gebeurt wel eens dat kandidaat en de commissie hinder ondervinden van te luid sprekende mensen onderin of bij de molen.

DANK.

Bestuur en leden van de Molenwerkgroep Oost Groningen:
Hartelijk bedankt voor de attentie en de belangstelling
tijdens mijn ziekte. Bé Oomkens.

MOLENAARSCONTRACTEN WINSCHOTEN.

Volgens een berichtje in het Nieuwsblad van het Noorden sluit de gemeente een contract met de molenaars. Dat betekent niet dat deze (opnieuw) ambtenaar worden, maar dat hun positie t.o.v. de gemeente en de omgeving duidelijk wordt.

Al heel lang geleden hebben de 3 molenaars een iets gewijzigd model-contract van DHM aan de gemeente voorgelegd, op grond waarvan overleg gepleegd zal worden over uit te voeren onderhouds- en restauratiewerken en van alle adviezen en rapporten over de molens een copie wordt gezonden.

Adrillen 1995.

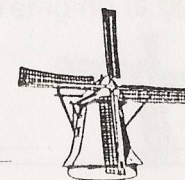
Tijdens de 1e Allerheiligenmarkt op 6 november j.l. was een aantal leden voor de Molenwerkgroep actief op molen Edens. De molen draaide. Onderin de molen was een voorlichtings- en verkoopstand. De molen staat kennelijk te ver buiten de grote stroom marktbezoekers. Er was wel enige belangstelling, maar de verkoop was matig. En het was niet bepaald warm.

Slechts door verandering
wint iets aan kracht.

Slechts door ontwikkeling
blijft iets bestaan.

Wij wensen u
ideeën, daadkracht en moed
voor de toekomst.

Prettige kerstdagen en
een gelukkig nieuwjaar.

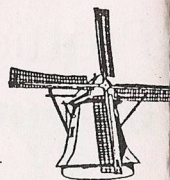

Contactdag de Hollandsche Molen.

De 16e landelijke contactdag van De Hollandsche Molen voor moleneigenaren en -organisaties op 17 november j.l. te Haarlem werd voor onze vereniging bijgewoond door Klaas Strijk en Bé Oomkens. Het eerste gedeelte ging over molenbranden, verzekeringen en de plannen van De Hollandsche Molen en de Rijksdienst voor de Monumentenzorg om te proberen alle molens in Nederland onder een goede brand- verzekering te krijgen. Uit de forumdiscussie bleek dat dit geen eenvoudige zaak is. De premies voor de bestaande verzekeringen zijn meestal hoog. Sommige eigenaren (als gemeenten en waterschappen) hebben door hun collectief contract wat voordeel, maar daartegenover hebben ze vaak een aanbiedingsplicht hetgeen betekent dat ze b.v. voor de molens geen gebruik kunnen maken van een voordeliger aanbieding. Veel molens, vooral van particulieren, zijn onvoldoende verzekerd. Duidelijk werd dat de eigenaren niet op restauratiesubsidie mogen rekenen als een molen door brand schade oploopt. Wordt de molen tijdens of direct na de brand door de brandweer omvergetrokken, dan is het geen monument meer. Het is dus zaak de brandweer ervan te overtuigen dat een houten achtkant zeer stabiel is en een molen de moeite van een groot-scheepse brandbestrijding meer dan waard is.

Vandalisme blijkt de oorzaak van een paar recente molenbranden in Friesland te zijn. Daar bleek brandbestrijding moeilijk omdat die molens moeilijk bereikbaar waren.

De lunch werd gebruikt op een rondvaartboot die de deelnemers naar de paltrokhoutzaagmolen De Eenhoorn bracht en weer terug naar het Teylersmuseum waar de vergadering werd gehouden. De molenaars van De Eenhoorn deden alle moeite om de molen aan de praat te houden maar er stond op dat moment te weinig wind. In elk geval hebben de deelnemers, waaronder veel bestuurders van molenorganisaties, de constructie en werking van een paltrok kunnen zien

In de middagvergadering kwam de biotoopcampagne aan de orde. 1995 is het biotoopjaar. Dat betekent niet dat er verder niets gebeurt. Alle gemeenten met een molen op hun grondgebied, de molenorganisaties en de biotoopwachters krijgen een boekje met daarin de motivering en de normen voor de molenbiotoop, voorbeelden van de berekening van de maximale hoogte van gebouwen en boombeplanting in de buurt van een molen, jurisprudentie (uitspraken van de Kroon, Raad van State en Gedeputeerde Staten), enz.

Het is voor alle molenaars zaak waakzaam te blijven.

Dus:

overleg bij bestemmingsplan, bouwplannen, enz. in de buurt van de molen met de biotoopwachter !!!

contactdag 1995 gilde van vrijwillige molenaars.

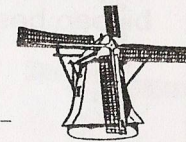
Het afdelingsbestuur Groningen was vertegenwoordigd op de contactdag van het Gildebestuur met de afdelingsbesturen op 4 november j.l. in Hulshorst.

Er werd o.m. gesproken over de Nationale Molendag. In de Werkgroep Nationale Molendag was voorgesteld te kiezen voor b.v. de 2e Pinksterdag. Het overgrote deel van de aanwezigen was voor het handhaven van de 2e zaterdag in mei. De Nationale Fietsdag op die dag betekent geen wezenlijke concurrentie. Onze doelgroep wordt gevormd door ouders met kinderen, de leeftijdsgroepen boven de 50 en mensen met belangstelling voor oude techniek. Publiciteit via TV en radio blijkt veel geld te kosten en dat is er bij De Hollandsche Molen niet. Een grote sponsor is nog niet gevonden.

Het is dus zaak zelf de plaatselijke media als kranten, lokale omroep, enz. te benaderen en misschien ook zelf bijzondere activiteiten rond de molen te organiseren.

Er komt binnenkort een aanvulling op de basiscursus.

In 1997 viert het Gilde haar 25-jarig jubileum. De vereniging is op 15 april 1972 opgericht.

WINSCHOTER MOLENS.

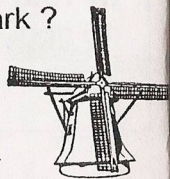
Al een aantal jaren is er nagenoeg geen onderhoud aan de Winschoter molens gepleegd. In 1994 is hierin verandering gekomen. Op de kap van molen Dijkstra is dit voorjaar nieuw dakleer aangebracht, waarbij vrij veel houtwerk moest worden vervangen. Molen Edens ondergaat momenteel een zeer grondige verbouwing. Als de financiële middelen het toelaten zal dit ook nog met molen Dijkstra gebeuren.

Op het meerjarenprogramma 1996/2001 voor de BRRM heeft de gemeenteraad vastgelegd dat de budgetten voor 1997 en volgende jaren aan de molens zullen worden besteed. Voor molen Berg zullen er dus ook betere tijden aanbreken.

BIOTOOPNIEUWS.

1. Bestemmingsplan Vriescheloo, gemeente Bellingwedde. De procedure nadert haar einde. Er komt nog een hoorzitting, daarna doet de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State de definitieve uitspraak. Het bleek nodig op het advies van het Bureau Adviseur t.b.v. de Raad van State met een uitvoerige brief te reageren. Hopelijk leggen die brief en het te houden pleidooi van de heer Gerbrand de Vries van DHM voldoende gewicht in de schaal voor een positieve uitslag.

2. Standerdmolen Ter Haar. Volgens de krant zou de gemeente Vlagtwedde aan de provincie hebben gevraagd een deel van de boombeplanting bij de molen op te ruimen. Ik heb daarop richting provincie en gemeente gereageerd. Onlangs heeft de provincie geantwoord dat er geen bomen zullen worden gekapt omdat men de landschappelijke waarde van de oude karakteristieke boombeplanting langs de weg van groter belang vindt dan de windvang van en het zicht op de standerdmolen. De gemeente Vlagtwedde zal alleen struikbeplanting verwijderen en zou het t.a.v. de oude bomen eens zijn met de provincie. Hiermee is voor mij als biotoopwachter de kous af. Of zou ik opnieuw in actie kunnen komen bij een bestemmingsplan voor het toekomstige hoenderpark?

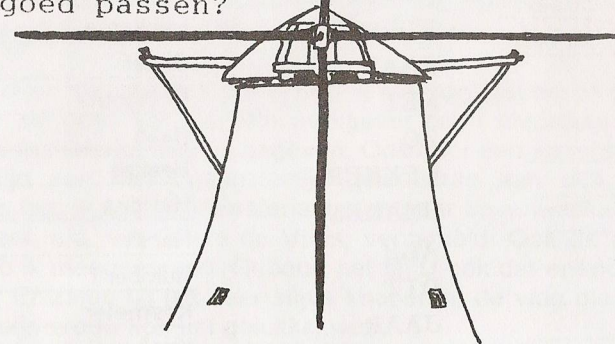
THEATER RONDOM DE MOLEN.

Vanuit de "culturele Groningse molens, een Eén en ander wordt op derzocht en U hoort van.

Zou bij de huidige niet goed passen?

monumenten commissie" om rondom verschillende molenstuk op te voeren. dit moment nader onder ter zijner tijd meer

"onrust" een spookspel

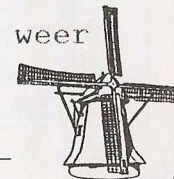
VAN ALLES WAT.

Dhr. Veldhuizen heeft zijn lidmaatschap opgezegd omdat hij zaterdag's in Groningen moet zijn.

De heer Annema is verhuisd naar FRIESLÂN. Wij wensen hem ook daar veel molenplezier.

Denkt U eraan dat Harm Prenger de eerste zaterdag in maart zijn diploma uitgereikt krijgt!! Feest dus!

Enkie Kok en Wim van Rheen moeten nog even weer op voor de herkansing. Nu lukt het vast en zeker!

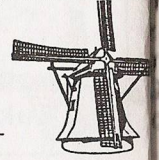

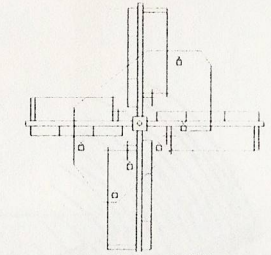
Annema		Sterenborg
Bergman		Strijkstra-Kalk
Bezema-Tel		Venhuizen
Bierhof		Alfing
Biesheuvel	WAT	Bakker
Bossen	DENKEN	Bakker
Broers	JULLIE	Bartelds
Buiter	ZULLEN	Bosch
Buiskool	DE	Buurma
Bijl	ROZIJNEN	Dommering-Baas
Delden	VOLGEND	Flikkema
Dikstaal	JAAR	Graaf
Douwsma	NET	Gringhuis
Geukes	ZO	Haan
Hazelhoff	LEKKER	Heeres
Heidema	SMAKEN	Heijdra
Hofsteenge	ALS	Horst
Hoftijzer	DIT	Humbert
Hoogstraten	JAAR	Kosmeier
Kok	SMAAKTEN	Kral
Kok	IK	Kuper
Kuil	ZOU	Leeflang
Koster-Westeryaarder	ZEGGEN	Lugtenborg
Lemminga	PROEF	Moorlach
Medendorp	ZE	Mulder
Meeuwes	OP	Mulder
Murris	ZES	Naaier
Olthof	JANUARI	Noor
Omkens	1996	Noordhof
Overdijk	MAAR	Noorman-Luiting
Prenger	ZE	Noot
Renard	ZIJN	Oldenburger
Rheen	KLAAR	Overdijk
Schaafsma	Ver Plaats Belang Mussel	Overdijk
Schuthof	Waal	Rona
Schuurman	Wildeboer	Schepers
Spijk	Wubbema	Schwertman
Stamhuis	Zantinga	Wierenga-Spijk

Vanzelfsprekend zijn alle leden en hun partners van harte welkom op onze nieuwjaarsvisite. Ook molenfoto's en molenvideo's kunnen meegenomen

- Slingerland
- Strijk
- Swarts
- Teuben
- Tiddens
- Tinga
- Veldhuizen
- Venema
- Venhuizen

WINDLUST

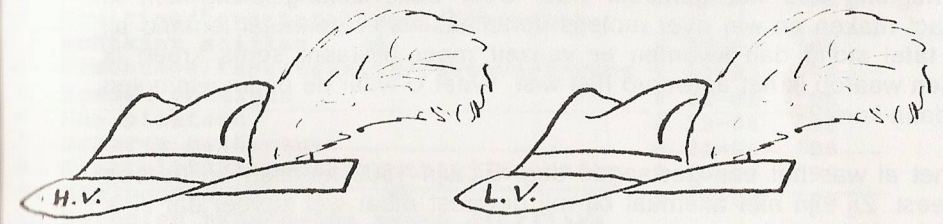

Kijk mij eens

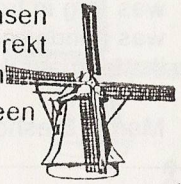
De ontspanningsvereniging van het bedrijf waar ik werk, de NAM, heeft een hobbybeurs georganiseerd. De opzet was om personeelsleden de kans te geven hun hobby aan andere collega's en belangstellenden te laten zien. De beurs kreeg de naam mee "Kijk mij eens".

Omdat ik graag over mijn molens praat, heb ik me opgegeven en je weet maar nooit waar het goed voor is. M'n werkgever heeft meerdere malen gelddonaties aan molenorganisaties gegeven. Ook door een aanvraag van mij is er indertijd een niet onaanzienlijk geldbedrag aan een molen geschonken. Dus heb ik wat foldermateriaal, een paar bovenwielkammen, boeken en posters, o.a. via Grieto de Vries, verzameld. Ook de blauwe Gilde wimpel heb ik meegenomen. Gebeurt het bij U ook dat er knopen in de vlag waaien? Er zaten bij mij zeer stijve knopen in de vlag die ik niet kon ontwarren (mijn vrouw kon het gelukkig wel).

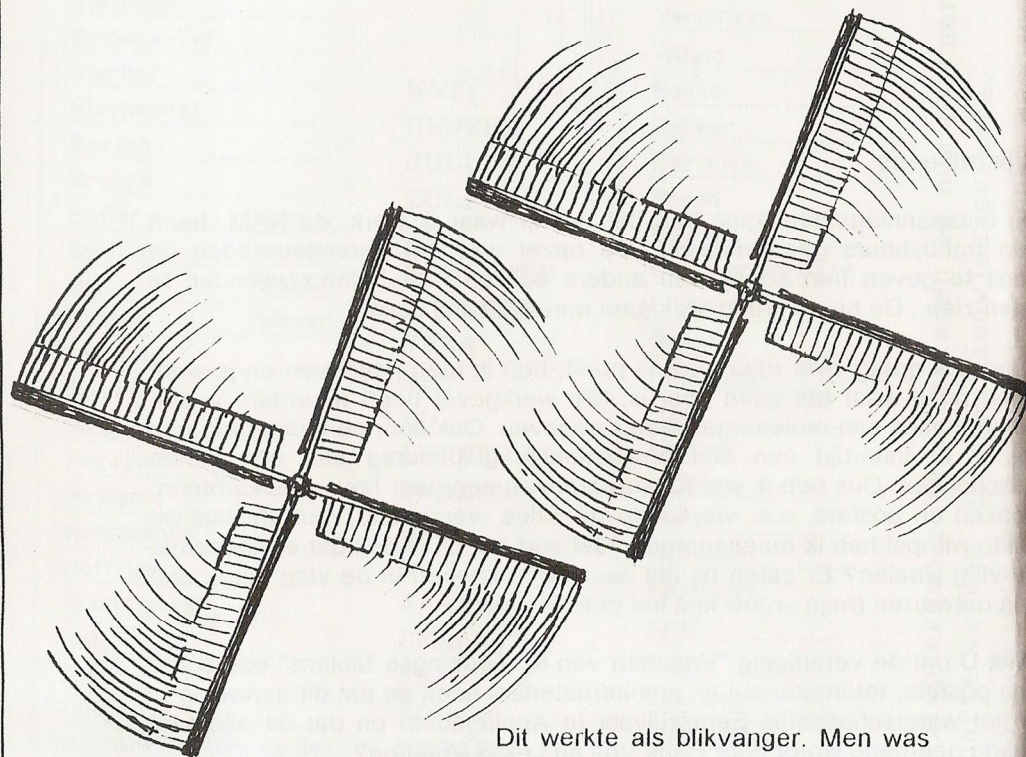
Wist U dat de vereniging "Vrienden van de Groningse Molens" een schat aan posters, fotomateriaal en archiefmateriaal heeft en dat dit aanwezig is in het waterschapshuis Eemsijlvest te Appingedam en dat dit allemaal terug geordend wordt door Henk Vos en Lukas Venema?

De hobbybeurs werd zaterdag 30 september gehouden in motel De Valk bij Assen. Er waren 65 inschrijvingen en ik moet zeggen dat mijn collega's in hun vrije tijd niet stil zitten. Van alles was er te zien en te horen: muziek, dans, schilderkunst, zweefvliegtuigen, antiek, siersmeedwerk, miniatuur pintjes, ga zo maar door. Het werd mij snel duidelijk dat de door mij meegebrachte spullen, die ik op een tafel uitgespreid had, geen mensen aantrokken. Een puffend stoommachientje of een rijdend treintje trekt meer aandacht dan een folder van de Molenwerkgroep Oost Groningen. Gelukkig had ik een foto waarop een afgebeelde molen door een slotruce'er heel kunstzinnig uitzag.

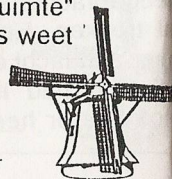

Dit werkte als blikvanger. Men was nieuwsgierig hoe het gemaakt was. Door deze belangstelling kon ik contact maken en wat over molens vertellen. Als er eenmaal iemand bij m'n tafel stond dan kwamen er vanzelf meer bijstaan, soms kreeg ik vragen waarop ik het antwoord niet wist. Weet U waar de naam wipmolen vandaan komt?

Al met al was het een geslaagde dag. Er zijn 1500 mensen op bezoek geweest. Zij zijn niet allemaal bij mij geweest maar wel zoveel dat ik 's avonds schor was van het praten. Verder heb ik geleerd dat een blikvanger belangrijk is: b.v. een miniatuurmolentje, liefst draaiend, of in het oog springende foto's. Molenonderdelen zou misschien ook kunnen maar die zijn meestal erg zwaar en dus niet gemakkelijk te vervoeren. Wat voor een molendeskundige interessant of mooi is, is nog niet altijd leuk voor het publiek. De folder van de "Stichting De Groninger Molen" was erg in trek. De folder van onze club en de folder "Geef ze de ruimte" was minder gewild. Of deze dag nut heeft gehad voor onze molens weet ik niet maar ik heb het met plezier gedaan.

Marius Biesheuvel

Telefoon 05909 - 724 - 336

MOLEN-RESTAURATIE, AANNEMINGS- en IMPREGNEERBEDRIJF
DOORNBOSCH B.V.

MOLENWEG 1
 SPOORLAAN 12

9774 PG ADORP
 9774 PD ADORP

Planning betreffende de restauratie van molen "DE ONRUST" te Oude Pekela.

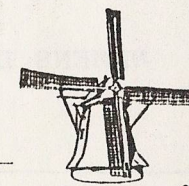
Opdracht verstrekt op 24 oktober 1995

Bevestiging order houtleverancier 07 november 1995
 Levertijd ca. 3 weken (hout te keuren voor transport)

Werkzaamheden: datum gereed

1	Roeden kaalzetten	31-10 '95
2	Kap maken in werkplaats	± 23-02 '96
3	Kruiring/boventafelenent/bovenkant achtkant stijlen *	± 22-03 '96
4	Demontage/kapbedekking/bovenwiel/vang	± 03-05 '96
5	Roeden optuigen	± 31-05 '96
6	Kap plaatsen	± 13-06 '96
7	Schoren aanbrengen	± 21-06 '96
8	Sleutelstukken/achtkantstijlen onder	± 10-07 '96
9	Stelposten *	± 09-08 '96
10	De molen behandelen tegen dierlijke aantasting	

Einde werk gepland voor 1 oktober 1996

7500!

Gemeente Pekela blij met gasveld van NAM

■ OUDE PEKELA - Het gasveld aan de Raadhuisweg in Oude Pekela wordt morgen in gebruik genomen. De NAM heeft burgemeester Chris Arlman van Pekela bereid gevonden de officiële handeling voor de ingebruikstelling op zich te nemen. Die vindt om kwart voor twaalf plaats. Door op een knop te drukken wordt produktiegas, een vlam, zichtbaar via de fakkel.

Zes jaar geleden werd voor het eerst aan de Raadhuisweg geboord. Onderzoeken hadden aangetoond dat er mogelijk gas in de bodem zou

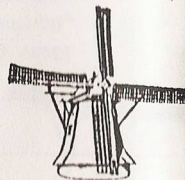
zitten. Na meerdere proefboringen bleek de capaciteit van het gasveld zo'n vijf miljard kubieke meter te zijn. Er zijn twee putten geboord. De gemeente Pekela is blij met het gasveld van de NAM. Ze ontvangt nu jaarlijks een ton extra aan onroerendzaakbelasting.

De NAM zal morgen een symbolische chèque overhandigen voor de restauratie van de korenmolen De Onrust. De aardoliemaatschappij schenkt 7500 gulden. Voor de restauratiewerkzaamheden is twee ton nodig.

7500!

MOLENAARS HARTSTIKKE BLIJ MET NAM!

NAMENS DE MOLENAARS VAN DE "ONRUST",
NAM, BEDANKT!

Lekker komt van

slagerij huizing

Feiko Clockstraat 110
Tel. 14860 - Oude Pekela

Kwaliteit is onze reclame.
Brood- en banketbakkerij

BRANS

Feiko Clockstraat 172
Oude Pekela Tel. 12491

Ruime sortering gebak
en chocolaterie.

- SCHOONMAAKBEDRIJF
- INDUSTRIELE REINIGING
- HOGEDRUK REINIGING
- OPRUIJEN LOODSEN
EN FABRIEKSTERREINEN
- STEIGERVERHUUR

Lubbersdijk 18
Oude Pekela
tel. 05978-12857

Bakker en Zn.